

Förbövärdsbladet

Våren 2013 • Till dig som bor hos Förbo i Gråbo, Floda och Tollered.

Smycka
dina
krukor!

Öppet hus för energismart tvätt

I DETTA NUMMER:

Vårfint i trädgård och fönster
Matavfall blir biogas
Förbos vd tackar för fina år

Alla vinner om alla bidrar!

PÅ FÖRBO JOBBAR vi hela tiden med att hitta nya sätt att minska energianvändningen. För att ge dig som hyresgäst konkreta tips om vad du kan bidra med i det arbetet deltar vi i en energispar kampanj som anordnas av Sabo, samarbetsorganisation för Sveriges allmännyttiga bostadsföretag.

Du kommer under våren att få material i brevlådan och via vår hemsida. Som en del i kampanjen kommer vi också att ha öppet hus med miljötema i våra tvättstugor, med quiz och pyssel för barnen. Läs mer till höger!

DET VIKTIGASTE SKÅLET till att vi vill minska energiförbrukningen i våra fastigheter är förstås att vi värnar om miljön. Sedan 2008 är vi med i Skåneinitiativet, en gemensam satsning där 107 allmännyttiga bostadsbolag med sammanlagt över 400 000 bostäder gått samman med målet att minska energianvändningen med 20 procent till år 2016.

HÄR HAR DU möjlighet att dra ditt strå till stacken. Det kan handla om enkla saker som att komma ihåg att släcka ljuset när du går hemifrån, inte använda så hög temperatur när du tvättar eller att säga till din förbovärd om en kran står och droppar i köket.

Om alla förändrar sitt beteende lite grann kan vi åstadkomma otroligt stora förändringar utan stora investeringar. Alla vinner alltså, om alla bidrar.

FÖR OSS PÅ FÖRBO är energibesparingar ett jobb som aldrig tar slut. Vi har en driftgrupp med förbovärdar från alla våra områden som arbetar för att vi ska bli ännu bättre. Genom att kontinuerligt träffas, återkoppla och tipsa varandra höjer vi också hela tiden vår egen kompetens.

Om du funderar över något, har en fråga eller något tips om hur vi tillsammans kan minska energianvändningen får du gärna höra av dig till oss!

Tommy Tollbom är energiingenjör på Förbo.

Datorisering ger mindre svinn

VI HAR NYLIGEN uppgraderat programvaran för övervakning och kontroll av värme och ventilation i de fastigheter som är datoriserade.

Med systemets hjälp kan man bland annat följa temperaturer i realtid och dessutom göra analyser i längre tidsperspektiv för att lösa problem med till exempel ojämn värme. Detta är ett bra redskap för att hitta sätt att effektivisera och på så sätt spara energi.

I och med uppgraderingen kan förbovärdarna gå in via webben och kontrollera sina uppkopplade fastigheter och också jämföra med hus i andra områden.

NÄR VI renoverar och underhåller våra områden finns energiperspektivet alltid med. På så sätt kan vi spara energi samtidigt som din inomhusmiljö förbättras.

FOTO: SVANTE ÖRNBERG

Tvättstugan

Kampanj för miljösmarta vanor

LÄS FLER TIPS PÅ WWW.ALLMÄNNYTAN.SE!

Tvättstugan är full med maskiner som gör av med mycket el och vatten. Här är några enkla knep från Sabos energispar kampanj för att minska energianvändningen när du tvättar, och på så sätt värna om klimatet.

LÄTT ATT ÖVERDOSERA

På paketet står hur mycket tvättmedel som behövs. I Göteborgsregionen är kranvattnet mjukt, vilket innebär att den lägsta doseringen ska användas.

40 GRADER

räcker för det mesta förutom för underkläder och lakan. Använd energiprogram om det finns. Dagens tvättmedel gör lika rent vid 40 som vid 60 grader.

TORKSKÅP

och torkrum är riktiga energitjuvar. Så vad kan du göra?

- Fyll ordentligt.
- Anpassa torktiden så att fläkten inte står på i onödan.

HÄNGTORKA

om du kan. Om du har tid och möjlighet – hängtorka tvätten i stället för att tumla eller använda torkskåp, så sparar du in 100 procent av energiåtgången!

FYLL MASKINEN

så mycket som möjligt. Visste du att det går åt nästan lika mycket tvättmedel för ett enstaka plagg som för en full maskin?

Quiz och öppet hus i tvättstugan

Under våren anordnar vi en tävling på temat energismart tvätt. Frågetävlingen pågår fram till den 1 juni. Du hittar den i tvättstugorna samt på vår hemsida. Bland er som svarar rätt lottas fina priser ut, och kanske inspireras du också till nya tvättvanor?

I maj har vi öppet hus i tvättstugor med pyssel och lekar för barnen. Kom gärna förbi om du undrar över något eller vill gå tipspromenad!

I DESSA TVÄTTSTUGOR TRÄFFAR DU FÖRBOVÄRDARNA:

Lerum, 16 maj: Bentzels väg 10, Kullgårdsvägen 29 och Ölslanda Lycka 5.

Balltorp, 16 maj: Tvättstuga 1 Pepparedstorg 14 och Gundefjällsgatan.

Landvetter, 16 maj: Brattåsvägen,

Tvättstuga 1 på Stommen. **23 maj:** Hindås Stationsväg och Boråsvägen 22, uppgång L-N.

Råda, 16 maj: Aspgården.

Kungälv, 16 maj: Hällebergsgatan 26.

23 maj: Vidkärrsvägen 30.

Lindome, 16 maj: Tåbrovägen, Dotegården 29 och Kyrkängen D-gården.

Gråbo, 16 maj: Segerstadsvägen 7C och Havrevägen 3.

Mölnlycke 16 maj: Båtsmansvägen, Flädervägen och Björksoppen 1.

Välkomna våren!

Våren är här! Oavsett om du har trädgård, balkong eller bara fönsterbräde finns det massor av saker du kan göra för att liva upp. Varför inte odla din egen potatis eller pryda dina krukor med färg? Här kommer lite tips och inspiration!

TEXT: LEONORE NORDIN FOTO: ANDERS VÄSTLUND

Lätt att odla din egen potatis i hink

SUGEN PÅ EGENODLAD potatis, fast du inte har något potatisland?

Inga problem. Det går nämligen fint att dra upp egna knölar i en hink som man ställer på sin balkong eller uteplats.

Vi har provat att odla potatis på det här sättet vid flera tillfällen och fått goda resultat. Viktigt att tänka på är att göra små hål i botten på hinkarna så att vattnet kan rinna ut.

Du behöver inte köpa stora säckar med sättpotatis. En potatis per hink räcker, så vi tog helt enkelt sådana potäter som legat ett tag i kylskåpet och skaffat groddar.

Det var på valborgsmässoafton i fjol som potatisarna fick sina nya hem i hinkarna. Visserligen fick vi inte färskpotatis till midsommar, men den 18 augusti skördades hinkarna med fint resultat. Av två hinkar med var sin sättpotatis hade det blivit 36 välsmakande potatisar.

Med påklistade plastjuveler blir krukans glamorös.

Hängande tomater

EGENODLADE SOLMOGNADE tomater slår ofta sina affärsköpta gelikar med hästlängder. Har du ont om plats kan du prova en hängande odling.

Tomater som växer upp-och-ner behöver dessutom inte bindas upp och löper mindre risk för svampangrepp. Anordningen till höger kan köpas på bland annat smartasaker.se, men man kan också använda en vanlig ampelkruka. Då finns särskilda ampeltomatsorter som passar bra.

LÄNGST NER TILL VÄNSTER: glaserad kruka med mosaikapplikation. MITTEN: kruka med Förbos fågel i découpage-teknik. ÖVRIGA: målade terrakottakrukor.

Pigga upp med färgglada krukor

OAVSETT OM DU har en balkong, uteplats eller stor trädgård är krukor i pigga färger något som alltid blir fint i det gröna. Och det är faktiskt inte särskilt svårt att måla dem själv. Krukorna kan dekoreras nästan hur som helst, endast fantasin sätter gränserna.

Vi har målat terrakottakrukor i olika färger, dekorerat en glaserad kruka med mosaik samt målat en vit kruka grön och därefter satt fast vår egen förbofågel på den med hjälp av découpage.

De krukor som ska målas bör vara rengjorda och torra. Om de ska tåla att stå längre perioder utomhus bör speciell utomhusfärg användas (finns i handeln). Därefter är det bara att sätta igång. För

att skilja olika färgfält från varandra kan man ta hjälp av maskeringstejp.

DÉCOUPAGE GÖRS av tunt papper, och ett kombinerat lack och lim. Förbofågeln klippte vi ut och beströk på baksidan med lacket. Därefter klistrade vi fast dem på krukans, som målats grön, och täckte med flera lager lack som fick torka mellan varven. Découpage trivs kanske allra bäst inomhus, eller i alla fall i den skyddande miljön på en balkong, men vi valde att ta med tekniken i alla fall. Det blir ju så fint!

Den vita krukans valde vi att sätta ett mönster av ditlimmade mosaikbitar på. Enkelt, snyggt och grafiskt.

Lycka till med skapandet!

FOTO: ANNA SIGVARDSSON

"Tack för dessa år!"

EFTER NÄSTAN sjutton år som vd i Förbo lämnar jag för att gå i pension. Under dessa år har Förbo och branschen genomgått en fantastisk utveckling. Jag tror på hyresrätten och särskilt på den hyresrätt som vi erbjuder på Förbo. Ett personligt boende där vi ser till vad du som vår hyresgäst förväntar dig av oss.

Allt detta kan man bara åstadkomma med duktig personal, det finns det gott om på Förbo.

JAG HAR UNDER mina år på Förbo träffat många hyresgäster och det har varit de roligaste stunderna i mitt arbete. Det har varit på bostaden, grillkvällar eller när något inte fungerat som det ska. Några har varit engagerade i lokala hyresgästföreningen och då har det handlat om olika samarbeten för att öka trivselen i området.

Ibland har det varit i olika former av förhandlingar som vi har träffats. För mig handlar det om att allt som rör boendet är lika viktigt. Självklart så är det förbovärdarna i ditt område som du löser alla frågor med. Men för mig har det ändå känts väldigt bra att få möjlighet att prata med dig som bor hos oss.

TACK FÖR alla dessa år!

Ulla Hamnlund-Eriksson,
28 mars 2013

FÖRBOS NYA VD från och med juni heter Peter Granstedt. Tidigare har han arbetat med affärsutveckling i bland annat Mölndal och Kungälv för NCC Boende.

Spaden i jorden på Anna-Lisas gård

Bygget av de 47 lägenheterna på Anna-Lisas gård i Önneröd, Landvetter, är nu i full gång.

Lördagen den 14 mars planterade Förbos vd Ulla Hamnlund-Eriksson och kommunalrådet Annette Eiserman-Wikström blommor i ett miniväxthus, i en invigningsceremoni för det nya bostadsområdet. En symbol för de växthus som kommer att finnas på området när det är färdigbyggt.

De 47 lägenheterna på Anna-Lisas gård kommer att vara klara för inflytt-

ning nästa vår. Samtliga lägenheter har egen uteplats eller balkong, och både gården och husen är planerade för att underlätta samvaro mellan de boende.

PÅ GÅRDEN KOMMER att finnas gångstigar, blommor och buskar. Där kommer också de två växthusen att vara placerade.

Vid den intilliggande "Lillsjön" finns en naturlekplats för barn, där dagvatten leds ner till sjön genom små bäckar.

LEONORE NORDIN

Intresseanmälan på www.förbo.se

Anna-Lisas gård

Ort: Önneröd, Landvetter

Antal lägenheter: 47

Arkitektbyrå: Krook & Tjäder

Ingår: Tvättmaskin och torktumlare i varje lägenhet. Diskmaskin är standard i treor och fyror samt kan väljas som tillval i de mindre lägenheterna.

Annette Eiserman-Wikström och Ulla Hamnlund-Eriksson tog första spadtaget på Anna-Lisas gård.

INFORMATION FRÅN DINA FÖRBOVÄRDAR I Gråbo

Eget motiv på brevlådan

Vi kommer att byta brevlådor på Rödhakevägen, Småhög och Grönbacka under 2013. Du som bor här får själv välja motiv på brevlådan. Information kommer att gå ut till berörda hyresgäster.

Rensa i förrådet

Containrar för grovsopor ställs ut i våra områden under våren. Passa på att rensa ut all gammal bråte i förrådet! Mer information kommer i brevlådan.

Stambyte på Rödhakevägen

Stambytet på Rödhakevägen 2, 4 och 6 ligger i startgroparna. Information kommer att gå ut till berörda hyresgäster.

Miljövänlig uppvärmning

Under året installerar vi bergvärme på Volrath Bergs väg 10. Bergvärme utnyttjar den energi som finns lagrad i marken och innebär stora vinster för miljön.

Välkommen Joachim!

Vi välkomnar vår nya kollega Joachim som tidigare jobbat hos Förbo i Lindome.

Håll våra utrymningsvägar fria!

Tänk på din och dina grannars säkerhet och ställ inte barnvagnar, cyklar eller andra föremål i trappuppgångar eller på loftgångar. Det är farligt ur brandsäkerhetssynpunkt och gör det svårt för räddningstjänsten att ta sig fram vid behov. Dessutom blir det svårt för vår städpersonal att utföra sitt arbete.

Vi plockar regelbundet bort och slänger de föremål som placeras i trappuppgångar, källargångar och på loftgångar. Barnvagnar placeras i barnvagnsrum, cyklar i cykelställ eller förråd.

Njut av din uteplats i vår och sommar

Nu kommer våren, värmen och tid att umgås och njuta utomhus. Kom ihåg att din uteplats mår bra av omsorg och skötsel.

Rabatter och gräs behöver vårdas och i övrigt ska det vara ordning och reda. Under säsongen utför vi kontinuerliga kontroller av uteplatserna.

Stopp i avloppet?

Här kommer lite tips till dig som har problem med stopp i avloppet. Tänk på att vissa saker lätt fastnar – teblad och äggvita kan till exempel sätta sig ordentligt. Skulle det ändå bli stopp så går det oftast att få bort utan kemikalier. Prova först med hett vatten i ganska stor mängd, försök annars med den här väldigt enkla avloppslösaren:

Lös en kopp bikarbonat och en kopp salt i en kastrull med kokande vatten. Häll vätskan i avloppet.

Alltid värt att testa själv, innan du ringer till oss!

Entreprenörshörnan

Hallå där...
...Jörgen Eliasson på Bergendahls El AB.

Jörgen Eliasson på Bergendahls El AB fixar allt från vägguttag till lyktstolpar.

Vad gör ni hos Förbo?

– Vi gör allt inom el, både service och nyinstallationer. Det kan gälla trasiga lyktstolpar, vägguttag, nya belysningar och annat.

Hur många är ni?

– På vår avdelning är vi ett 20-tal anställda men här i Gråbo och Floda är jag oftast ensam och gör jobben.

Hur länge har ni jobbat för Förbo?

– I denna omgång har vi hållit på sedan i januari, men företaget har säkert gjort jobb åt Förbo även tidigare.

BERGENDAHLS EL fick ta över uppdraget som entreprenör åt Förbo då vår tidigare leverantör gick i konkurs. Det kan förekomma att något arbete fallit mellan stolarna i och med övergången och vi uppmanar i så fall hyresgäster som väntar på en åtgärd att höra av sig till oss.

En liten brun påse som betyder mycket

Matavfall är inte skräp längre – utan en råvara med möjligheter. Kött- och fiskben, grönsaksrester, äggskal och en massa annat kan komma till nytta som biogas. Om vi hjälps åt att sortera.

Förbo vill att det ska vara lätt att sopsortera. Vi har en fortlöpande dialog med Lerums kommun. Återvinningsstationer för tidningar, glas, metall, plast, plåt och papper finns på olika ställen runt om i kommunen.

Nu gäller det sortering av matavfall. Insamlingen införs i etapper och man räknar med att det ska vara klart i hela kommunen senast 2014.

BUDSKAPET FRÅN kommunen är ganska enkelt – lägg matavfallet i en brun påse så gör vi biogas av det. En del er har fått den möjligheten och fler områden är på gång under hösten.

Havrevägen kommer att få ett soprum till då det nuvarande inte rymmer samtliga kärl. På Röd-hakevägen måste det till en ny lösning då backen upp till befintliga soprum är för brant för Renova att hämta kärnen. Det är ännu inte bestämt om det blir soprum, sopskåp eller molokstation. En moloksta-

tion har behållare som till största delen är installerade under marken.

DET ÄR NÅGRA saker du behöver tänka på vid sorteringen för att matavfallet ska kunna förvandlas till biogas. Det är viktigt att bara matavfall hamnar i den bruna påsen – inte glasspinnar, fimpar eller tuggummi. Och lägg aldrig påsen i en plastpåse, det förstör möjligheten att göra biogas av avfallet.

Vi behöver också hjälpas åt att hålla rent och snyggt runt våra sopskåp och återvinningsstationer.

KENTH LÄRK

ILLUSTRATION: LEONORE NORDIN

Gasa miljövänligt

Biogasen kan användas som miljövänligt fordonbränsle. En sopbil eller en buss i kollektivtrafiken kan köra 2,5 kilometer på en påse matavfall.

Biogas är dessutom 20 procent billigare än bensen och ger 90 procent lägre utsläpp av koldioxid. Restprodukten vid framställning av biogas kan bli gödningsämne. På så sätt återförs matavfallets näringsämnen till jordbruket.

Matavfall – en bra affär

Visste du att ett hushåll slänger i genomsnitt 95 kilo matavfall per år. Det finns alltså mycket att vinna på att göra biogas av matavfall. Särskilt för miljön, men också för att hålla sopskostnaderna på en rimlig nivå. De som fortsätter blanda allt hushållsavfall får vara beredda på höjda avgifter från kommunen.

När du vill nå oss

Telefonmorgon: vardagar 07.30–09.00

Öppet hus: torsdagar 15.00–18.00

Förbovårdskontoret i Gråbo

Segerstedsvägen 11, 443 43 Gråbo

tel: 0302-458 40 **fax:** 0302-418 70

e-post: forbovard.flodagrabo@foerbo.se

Träffa oss när det passar dig: Ring och boka tid med oss.

Akuta ärenden eller vid störningar på kvällar och helger samt fredagar efter klockan 13: vår larmtjänst, 031-703 13 34

Vid besvär med skadedjur: Anticimex, 031-742 26 00

Fredrik Edlander

Joachim Hermansson

Monika Norman

Oskar Fridell

förbo

